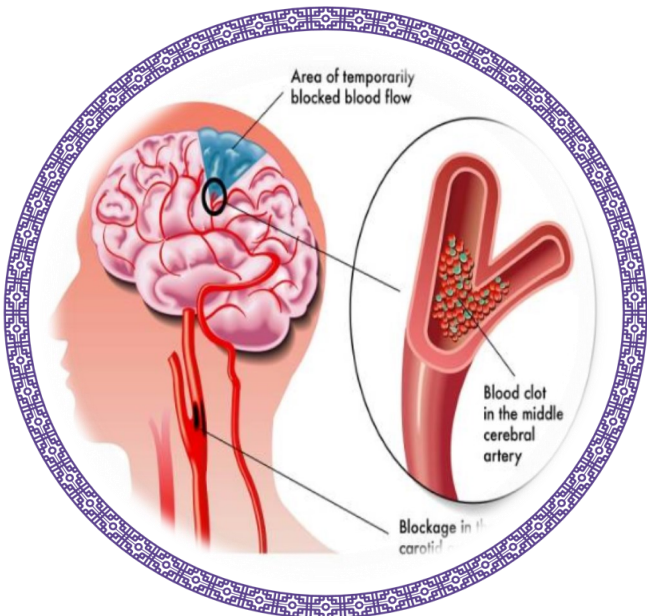

سکته مغزی

بخش اورژانس

ج) مراقبت از سوند مثانه :

در صورت احتباس ادراری، سونداژ مثانه تعبیه می‌شود که کیسه ادراری باید حتماً پایین تر از بدن قرار گیرد تا از برگشت ادرار به مثانه جلوگیری شود و مراقبت دقیق جهت جلوگیری از کشیدگی سوند و ایجاد آسیب به مجرای ادراری انجام شود.

در صورت بروز اسهال یا یبوست های طولانی، کدر شدن یا خونی شدن رنگ ادرار و سفتی شکم و جمع نشدن ادرار داخل کیسه ادراری به پزشک معالج اطلاع داده شود.

د) فیزیوتراپی بعد از سکته مغزی

زمانی که بیماران سکته مغزی دچار سرگیجه، عدم تعادل و دشواری در راه رفتن باشند، مراقبین آنها بهتر است از یک فیزیوتراپ برای تشویق و بهبود بیمار کمک بگیرند.

پیشگیری:

کنترل فشار خون یکی از مهمترین اقداماتی است که فرد برای کاهش خطر سکته مغزی می تواند انجام بدهد.

این کار حتی در کسانی که مبتلا به سکته مغزی شده اند نیز مفید است و از ایجاد سکته مغزی و یا حملات گذرای سکته در آینده جلوگیری می کند.

ورزش و تحرک، کاهش استرس، جلوگیری از افزایش وزن، کاهش مصرف نمک والکل و استفاده از رژیم کم چرب در کنترل فشارخون موثر است.

هشدار:

علائم سکته مغزی را نادیده نگیرید، حتی اگر فقط یک علامت داشتید و علائم خفیف بودند و یا برطرف شدند هم سریعاً به پزشک مراجعه کنید هر یک دقیقه حیاتی است.

تایید علمی محتوا: دکتر سبحانی (نورولوژیست)

مراقبت های لازم در بیماران سکته مغزی:

الف) مراقبت از سیستم گوارشی:

این بیماران اغلب بدلیل نداشتن رفلکس بلع، دارای لوله معده هستند که از این طریق تغذیه می‌شوند. به دلیل پیشگیری از خشکی و عفونت دهان، باید دهانشویه هر ۶ ساعت انجام شود.

قبل از تغذیه و تا نیم ساعت پس از تغذیه با لوله، بیمار را در حالت نیمه نشسته قرار دهید.

قبل از هر بار تغذیه حجم باقی مانده معده را با کشیدن پیستون سرنگ بررسی کنید.

اگر حجم برگشتی بیشتر از ۱۵۰ سی سی بود تغذیه آن نوبت را انجام ندهید و ماده برگشتی را به معده برگردانید و دو ساعت بعد مجدد حجم باقیمانده را بررسی کنید چنانچه حجم بار دوم هم بیشتر از ۱۵۰ سی سی بود به پزشک معالج اطلاع دهید.

مایع گاواژ را به آهستگی طریق سرنگ بدهید و به هیچ عنوان از فشار پیستون جهت تخلیه مایعات استفاده نکنید.

بعد از هر بار غذا دادن از طریق لوله با مقداری گاواژ آب، لوله شسته شود.

یک رژیم غذایی سالم و مغذی می‌تواند انرژی لازم برای بدن و مغز بیماران سکته مغزی را تأمین کند. توجه به رژیم غذایی و تغذیه بیماران سکته مغزی از مهم‌ترین عوامل برای تسریع زمان درمان بعد از سکته مغزی است

ب) مراقبت زخم بستر:

پهلوی به پهلوی کردن و تغییر وضعیت هر ۲ ساعت

کنترل دقیق اندام های بیمار به خصوص اندام های تحتانی از لحاظ ورم اندام ها که می تواند نشانه لخته شدن خون در وریدهای اندام باشد، اهمیت دارد.

سکته مغزی چیست؟

سکته مغزی زمانی رخ می دهد که جریان خون قسمتی از مغز قطع شده و یا بشدت کاهش یابد و بافت آن قسمت از مغز از اکسیژن و مواد مغذی دیگر محروم شود.

سلولهای مغزی به دلیل کمبود اکسیژن در طی چند دقیقه و تا چند ساعت شروع به از بین رفتن می کند، این حالت یک اورژانس پزشکی محسوب می شود و درمان سریع آن می تواند باعث نجات زندگی فرد شود و هر چه درمان زودتر صورت گیرد، شدت آسیب به بافت مغز و به تبع ناتوانی حاصل از آن کمتر خواهد بود.

انواع سکته مغزی:

• سکته مغزی ایسکمیک:

این نوع سکته مغزی زمانی اتفاق می افتد که یک لخته خون یا چربی موجب انسداد رگ و قطع جریان خون در مغز شود.

انسداد شریان می تواند داخل یا اطراف مغز رخ دهد همچنین لخته های خونی می توانند توسط جریان خون از دیگر نقاط بدن به مغز آورده شوند.

علل این نوع سکته عبارت اند از:

رسوب چربی و ایجاد پلاک در شریان ها و اختلالات قلبی که منجر به تشکیل لخته های خونی می گردد.

گاهی علائم این سکته می تواند به صورت گذرا و ضعیف بروز کند و حدود چند دقیقه تا چند ساعت طول می کشد و سپس به کلی از بین می رود.

ولی به خاطر داشته باشید که هرگز سکته گذرا را نادیده نگیرید چرا که این سکته نشانگر در راه بودن یک سکته مغزی شدیدتر است. پس سعی کنید دوره ی درمان سکته گذرا را کامل کنید حتی اگر نشانه های آن از بین رفته باشند.

• سکته مغزی خونریزی دهنده:

این نوع سکته در اثر نشت و پارگی یک سرخرگ مغزی ایجاد می شود. خونریزی در اثر شرایط زیر ایجاد می شود:

علل این نوع سکته عبارت اند از:

* فشارخون بالا که باعث شکنندگی رگها می شود می تواند منجر به پارگی رگ شود.

* سخت شدن رگها که عروق مغزی را شکننده می کنند.

* ضعیف شدن یک نقطه در دیواره عروق که می تواند پاره شود.

* ضربه مغزی

عوامل خطر ساز سکته مغزی:

شناخت عوامل خطر ساز، کلید پیشگیری از سکته مغزی است که عبارتند از:

۱. سابقه خانوادگی و جنس (مردها بیشتر) و سن

۲. فشار خون بالا، کلسترول خون بالا

۳. سیگار کشیدن

۴. دیابت و چاقی

۵. بیماریهای قلبی و عروقی

۶. سابقه قبلی سکته مغزی

۷. مصرف قرصهای ضد بارداری

علائم سکته مغزی:

همواره علائم سکته مغزی را جدی بگیرید.

سکته مغزی می تواند به همراه همه یا تعدادی از علائم زیر باشد:

* ضعف و سوزن سوزن شدن یا مور مور شدن دست و پا یا هر دو

* فلج یا بی حسی ناگهانی صورت که معمولاً در یک طرف بدن ظاهر می شوند

* مشکلات بینایی از جمله تاری دید کاهش بینایی دوبینی و حتی نابینایی کامل.

* اختلال در گفتار و یا حتی عدم توانایی در صحبت کردن

* سرگیجه و اختلال تعادل و یا اختلال در هماهنگی حرکات عضلات بدن

* گیجی و یا اختلال در حافظه

یک سردرد غیر معمول و ناگهانی که ممکن است همراه با سفتی گردن، درد صورت، درد در بین چشمان، استفراغ و یا تغییر سطح هوشیاری باشد.

درمان سکته مغزی رحسب نوع سکته متفاوت و شامل درمانهای دارویی و جراحی باشد.

درمان: درمان سکته مغزی شامل سه قسمت:

* درمان دارویی

* گاهی اوقات درمان جراحی

* توانبخشی و پیشگیری از بروز سکته های مجدد است.

سه ساعت اول شروع علائم سکته مغزی بسیار مهم است.

متأسفانه گاهی بیمار یا اطرافیان متوجه نمی شوند که فرد دچار سکته مغزی شده است، در نتیجه فرصت طلایی ۳ ساعت اولیه درمان بیمار از دست می رود.

هر گونه اختلال ناگهانی در حرکات جسمی فرد، ضعف ناگهانی، سرگیجه ناگهانی، ضعف بینایی و دو بینی و لکنت زبان نشانه بروز سکته مغزی است که با مشاهده آن باید وضعیت فرد جدی گرفته شده و هر چه سریعتر به مراکز درمانی ارجاع شود.